
Klapky na očích Jiřího Zlatušky

Klapky na očích Jiřího Zlatušky

PRAVO

25.9.2009, rubrika: Studium, strana: 13, autor: Petr Matějů

Před týdnem byl na tomto místě uveřejněn článek Jiřího Zlatušky „Bílá kniha nasadí absolventům klapky na oči“. V článku bez uzardění tvrdil, že návrh reformy terciárního vzdělávání směřuje k „privatizaci řízení vysokých škol“ a k jejich „podřízení zástupcům privátních firem nebo osobám z politicko-ekonomického prostředí dosazeným jako reprezentanti externích společenských zájmů“.

Na uvedený článek bych ani nereagoval, kdyby nešlo o učebnicovou ukázkou toho, jak účelově a demagogicky lze pracovat s údaji a posouvat jejich význam za hranice zdravého rozumu.

Zlatuška článek začal svým obvyklým trikem. Ve snaze prokázat další z kardinálních omylů autorů Bílé knihy jim podsunul tvrzení o katastrofální úrovni vzdělávání na našich vysokých školách. Nic takového samozřejmě v Bílé knize není. Pouze se tam píše, že naše vysoké školy nereagují na měnící se podmínky na trhu práce tak pružně, jak by měly.

To však autorovi nepřekáží v tom, aby s gustem začal vyvracet nesmysl, který si v podstatě sám vymyslel. Odkazuje se přitom na letošní vydání publikace OECD Education at a Glance.

Tam se uvádí, že v ČR je velmi vysoký podíl absolventů vysokých škol, kteří pracují na místech, kde je zpravidla vysokoškolské vzdělání očekáváno (skupiny 1, 2 a 3 mezinárodní klasifikace zaměstnání). Tím dokazuje jeho vysokou kvalitu. Zapomněl ale dodat, že podobná situace je nejen v Lucembursku (země s velmi specifickým trhem práce), ale zejména v Maďarsku, na Slovensku, ve Slovinsku a v Polsku. V těchto zemích v průměru 90 % absolventů vysokých škol ve věku 25 až 34 let pracuje na místech s očekávaným VŠ vzděláním), zatímco v USA, Austrálii, Velké Británii a Kanadě je to v průměru jen 70 %.

Podle Zlatušky tyto údaje mají svědčit o tom, že „relevance našich vysokých škol k trhu vysoce kvalifikované práce vychází výjimečně dobře“. To by ovšem znamenalo, že v nejvyspělejších zemích s prokazatelně nejlepšími univerzitami, tato „relevance“ vychází mimořádně špatně a poskytované vysokoškolské vzdělání je tam tudíž horší než u nás.

V rámci Zlatuškovy logiky nelze učinit jiný závěr. To je ale na první pohled nesmysl, což snadno nahlédne každý, kdo nemá klapky na očích a publikaci OECD si pečlivě přečetl.

Konstatuje se tam totiž, že vysoká shoda vzdělání a nároků profese je především důsledkem stále ještě velké a neuspokojené poptávky zaměstnavatelů po vysoce kvalifikované (vysokoškolsky vzdělané) pracovní síle. Z téže publikace se totiž dozvíme, že v populaci ČR je jen 15 % absolventů VŠ, zatímco výše zmíněné vyspělé jich mají třikrát více.

V komunistických zemích s diktaturou proletariátu, kde byla vzdělaná inteligence malou trpěnou skupinou, je dnes po této nedostatkové pracovní síle stále obrovský hlad zaměstnavatelů. Ti „spolykají“ téměř vše, co dnes vysoké školy stihnou vyprodukovat, a o kvalitě škol to nic moc nevyovídá. Co k tomu dodat? Snad jen to, že Jiří Zlatuška se zřejmě rozhodl kritice Bílé knihy obětovat i vlastní kredit a respekt, který si léta pracně budoval.